

Åtterrapportering av pedagogiska utvecklingsprojekt

Marie Öhman, Karin Blomberg och Mats Eriksson

Fysisk beröring i professionsutbildningar – förekomst och behov

Syfte

Frågan om fysisk beröring mellan människor framstår som ett komplext problem inom många yrken. Det övergripande syftet med detta projekt är att undersöka hur fysisk beröring mellan människor hanteras i yrkesutövandet inom olika professioner. Ett första steg inom ramen för detta syfte är att beskriva hur fysisk beröring erfars av de studerande i institutionens professionsutbildningar inom pedagogik samt medicin och hälsa och hur frågan om fysisk beröring integreras i dessa utbildningar. Med en ökad kunskap är avsikten att utveckla undervisningen inom olika grundutbildningar.

En fokusgruppsdiskussion (FGD) med 5-8 studenter inom varje utbildningsprogram (idrottslärare, läkare, sjuksköterska, BMA, röntgensjuksköterska, audionom samt arbetsterapeut) är planerade. Av dessa har tre grupper intervjuats, sjuksköterskestudenter termin 5, audionomstudenter termin 5 samt Idrott och hälsa studenter termin 8.

Transkriberingarna är gjorda och analyser har påbörjats. Intervjuer med de fyra övriga grupperna är inbokade i februari och mars 2020.

Preliminära resultat

Studenterna är väl medvetna om den ”beröringsskräck” som har utvecklats i samhället under de senaste åren, inte minst efter #metoo debatten. Studenterna pekar på spänningen mellan det nödvändiga praktiska behovet av att använda fysisk beröring i yrket och de risker som lyfts fram i samhällsdebatten, där ett undvikande av fysisk beröring många gånger förespråkas. Vidare framhåller studenterna att de har haft en del föreläsningar och diskussioner om kommunikation och icke-verbal kommunikation (kroppsspråk), samt en del om den fysiska beröringens positiva effekter. Dock efterlyser studenterna fler moment i utbildningen som handlar om hur man bör hanterat den fysiska beröringen i det kommande yrket då ämnet är så pass komplext och handlar om olika maktrelationer. De menar att fysisk beröring i yrket måste diskuteras i relation till religion, etnicitet, kultur och genus. Men även hur man ska gå till väga om man skulle bli anklagad för ofredande av en patient/elev. En student uttrycker:

”Detta är ju en känslösam process för en själv och man vill ju hålla det lite professionellt”. Studenterna framhåller också att detta ämne inte behandlas under VFU.

Utifrån de preliminära resultaten ser vi redan hur de kan ligga till grund för utveckling av undervisningens innehåll, men även hur undervisningen kan genomföras så att det främjar en öppenhet och dialog kring det till synes komplexa området fysisk beröring mellan människor i olika yrkesutövanden.

Tidigare forskning

Då fysisk beröring i professionsutbildningar inte har undersökts i någon större utsträckning har vi ägnat mycket tid åt sökning och sammanställning av tidigare forskning.

Webbenkät

Utifrån resultaten från fokusgruppsintervjuerna har arbetet med en webbenkät påbörjats. Detta arbete kommer att färdigställas då alla intervjuer är gjorda. Webbenkäten kommer distribueras till samtliga studenter i ovan nämnda utbildningar. I detta arbete har vi inlett ett samarbete med Kajsa-Stina Pettersson Verksamhetsansvarig Studentuppdrag. Studentuppdraget innebär att studenter administrerar webbenkäten utifrån frågor som forskargruppen inom projektet tar fram. En uppdragsannons är färdigskriven och kommer att annonseras ut i februari och enkäten skickas ut i april.

Övriga positiva effekter

När vi har kontaktat de olika utbildningarna och berättat om projektet och fokusgruppsintervjuerna har undervisande lärare visat stort intresse. Frågan om fysisk beröring i undervisningen i relation till kommande yrkesverksamhet har därmed väckts. Flertalet lärare ser betydelsen och nödvändigheten av detta.

Under arbetets gång har vi erfarit hur projektet utvecklas på olika sätt. Dels i form av kommande forskningsansökningar, dels att andra personer vill knytas till projektet. Som exempel kan nämnas Hanna Poikonen (neuroscience) och Anna Duberg (fysisk beröring och dans).

Marie Öhman